

AKATALPA

Kasım 2013 - Sayı 167

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Mustafa Ergin KILIÇ

Ataman AVDAN

TAŞK

tam bir öğlen
esintisi sesinin
bir parça ötleğen

yarım tarçın
yarım kekik
aşksa tarif

biraz kırağı
bolca ağrı
çilkeklik

az çıra
kabuksuz
yara

kesilmiş saçların
küt
bana açmak için
omuzlarını

aramızdaki
tek kıvılcımla
yangın çıkaran yüreğin
küt küt

düdükçün
kü
hayatın gözlerin
susarak cila çekti
şiiirime hep

düdükçün
kü
ötüyor dudağında
yuva yapıyor tüm kuşlar

çınılama
bin bir çınılama
ömrün kulaklarında
aşk bizi konuşuyor
aşk bizim hakkımızda

korkma
bir mücevhercinin taşa bakışı
aynı olmaz arkeologla

ADSIZ

Tanıdık mı bu güneş
birden, bir yerlerden?
Sevgilimle oyunlarımız gibi
yalnız biz anlarız, yalnız oyun biter.

Onunla bir gece, tünellerden yürüdük.
Beraber uyandık onunla
şehirden yattığımız akrepşiz
yelkovansız uykudan.

Tanıdık mı bu ev, hatırlıyor musun?
Soyunduk, sevgilimle
küçücük bu banyoda yıkandık.
Bütün fidanları o suyla suladım.

Bir daha ikimizin de geçmeyeceği
bir sokak köşesinde sarıldık
...
öyle kaldım, akşamüstü dağıldı.

Biz yürüdüğümüzde, çocuklar
balonlarına zor tutunurdu.
O rüzgârlara tek tek ad vermeye
ise hiç uğraşmadım.

Ki ben adları severim en çok
seslenmeyi severim ama onun
rüzgârında ters yüz olmayı
seçtim. Ne güzel bir baş dönmesi.

İstanbul, 2012

Döndü Açıkgöz, Necati Albayrak, Gökhan Arslan, Nihat Ateş, Ataman Avdan, Kadir Aydemir, Yalçın Aydımlık, Alican Aydoslu, Dilek Bayram, Alper Beşe, Yılmaz Bozan, Serdar Çakıcıoğlu, Ünsal Çankaya, Halim Çiftçi, Ejder Demir, Deniz Dengiz, Ezgi Dilek, Erdiñ Diñer, Oresay Özgür Doğan, Gökhan Ertekin, Ozan Genç, Mehmet Girgin, Büşra Dilara Karaca, Mehmet Karaca, Mustafa Ergin Kılıç, Hüseyin Korkmaz, İbrahim Oluklu, Hüseyin Orsay, Hüseyin Özmen, Enver Topaloğlu, Şahin Yıldız, İsmail Güney Yılmaz, Berker Yörgüç.

BEN OZANIM, BÜTÜN KÖFTELER BANA...

Ozan GENÇ

(Ozan Genç'ten aşağıdaki metni aldık. Acaba seslenilen kişiye göndereceksen karıştırıp metni bize yanlışlıkla mı gönderdi kuşkusuna da kapıldık. Kendisine de bir türlü ulaşamadık; tatilde olduğu anlaşıldığı için ne telefonu, ne e-postası yanıt veriyordu. Sonunda bunun bir 'açık mektup' olduğuna karar verdik ve yayımlıyoruz. Yanlış yaptıysak değerli ozan Ozan arkadaşımızdan özür diliyoruz).

Ayça,

Beni çok sevdiğini biliyorum. Bu çok doğal, çünkü ben bir ozanım. Geçmişte benimle "Sevdim sevilmedim" kavgasını çok yaptın. Hatta anımsıyorum Nâzım Hikmet'in "İnsanların hüneri çoktur / Sevilmeden sevmesini bilirler" dizelerini bile bana kakalamaya çalıştın. Nâzım'ın ozanlardan değil, insanlardan söz ettiğini unuttun. Ozanların önemini ve ayrıksılığını ne zaman kavrayabildin ki. Onların yanında olmanın yeterli olduğunu, onları çok sevmenin yeterli olduğunu hep göz ardı ettin. Karşılık beklemeden seviliyor olmanın bir ozanı ne denli etkileyebileceğini bilemedin, ilişkimizde ha babam bakkal hesabı karşılık aradın durdun. Ben bakkal değilim, ozanım.

Beni çok sevdiğini bildiğim ve beni çok sevmesi doğal olan birisine bu satırları yazmak çok zor geliyor. Ama yazmak zorundayım.

Sana bu mektubu bırakarak tatile gidiyorum. Döndüğümde seni evde görmeyeceğimi umuyorum. Aslında evi sana bırakmak isterdim, kira evi olsa bırakırdım, ama biliyorsun evin tapusu bize ait. Ha, üç yıl önce bu eve küçük bir valizle gelmiştin. Yine onu al ve git. Lütfen başka bir şeye dokunma. Biliyorsun, sekreterlikten (sekreterlere Türkçe olsun diye 'yazman' denilmesi biraz tuhaf kaçıyor, sözgelimi senin yazı kısmıyla ne ilgin var ki) eline geçen az bir parayla bu eve tek çöp getirebilmiş değilsin. Ondan geçtik, dışarıda yiyip içmelerimizin parasını da hep ben ödedim. Giysilerinin ve çamaşırlarının -benim aldığım ve onca ısrara rağmen bir kez bile giymediğin bir tanesi dışında - hepsini elbette alabilirsin.

Seninle yine bir güz dönümünde tanışmıştık. Ama ilk görünüşün doğrusu bende pek bir izlenim bırakmamıştı: Şirketin yaratıcı grup sekreterlerinden biri olarak öteki hatunlar arasında doğrusu pek de ışıltılı durmuyordun. Ne zaman ki bir dergide çıkan şiirimden söz ettin, usumu işte o zaman çeldin... İlk kez o zaman sana şöyle alıcı bir gözle baktım ve doğrusu o kadar da kötü bulmadım. Ben bir ozanım ve iyimserlik doğamızda var, her şeyi hep iyi tarafından görmek isteriz.

Çok iyi bildiğin üzere reklam şirketlerinin yaratıcı grup bölümlerinde hep ozanlar -kendisini ozan sananlar- çalıştırılır, hem bok gibi para alırlar, hem bu durumu kötü şiirler yazmalarının gerekçesi sayarak ha babam sızlanırlar da sızlanırlar: Yoksullar ne yapsınlar, tüm yaratıcı güçlerini 'ekmek parası' uğruna harcamak zorunda kalıyorlarmış. Bilirsin, ben böyle ikiyüzlülük yapmadım hiç, adam gibi reklamımı yazıp adam gibi para kazandım, ne de olsa yaratıcı gücü öyle ha deyince tükenmeyecek bir ozanım...

Neyse... Bunu niye anımsattım. Şundan. Çok sonra öğrendim ki, ne zaman yaratıcı gruba kendisini ozan sanan bir vatandaşa katılsa, sen eline bir dergi alıp o ay çıkan şiirini çok sevdiğini söylemişsin. Uyanıklar tongaya düşmüşler ama benim tongaya düşmemi bıyık altından gülümseyerek izlemişler... Sanki kendileri çok matah hatunlara ulaşmışlar da, şirketin öteki sekreter hatunlarınca ya da televizyon

tanıtımlarında oynayan sıradan oyuncu hatunlarca az 'refüze' edilmemişler de... (Şirketin temizlikçi kadınlarına bile kesik atanı gördüm, söyletmesinler beni...)

Yine her neyse... dedik, seni bağrımıza bastık. Bastık da n'oldu, nankör kedi. Bir kez benden okuduğun ilk ve son şiir, o gün eline alıp geldiğin dergideki şiirim oldu. Evime yerleştikten sonra bir daha tek şiirimi okumadın. Bu bana her zaman acı vermiştir. Çünkü ben bir ozanım...

Daha neler, neler var anlatılacak. Ya o köfte yapıp, tabaklara eşit sayıda koyman yok mu? Az mı hır çıkardın uzanıp tabağından birkaç köftelik aldım diye. Kezlerce uyardım seni: Ben bir ozanım. İyi beslenmem gerek. Anlaşımın açık olması gerek. Hem o köftelerin parasını alın terini sebil ederek kim kazanıyordu?

Beş paralık olaylar için ne kavgalar çıkardın. O bir kezinde Harbiye'de buluşacaktık hani, sende de anahtar yoktu hani, ben de Leyla Şehla ile dergi için bir konuşma yapıp gelecektim hani, ama neylersin, söz uzadı, biraz da kafaları çektik, Leyla "Gidip evde sürdürelim" dedi de kıramadım, ne de olsa bir ozanım, üstelik o da ozan, gittik biraz daha içip söyleştik... Ya sen ne yaptın? Gidip, burnunun dibindeki, Süheyla'ların Pangaltı'daki evinde kalmak varken, kıyameti koparttın, ne bileyim söyleşiye dalmışız, gelmeyi de, aramayı da unutmuşum seni, "Dondum... buz kestim... öldüm..." diye telefonlar, Süheyla'lara git dedim diye ne sözler... Zorunlu kalıp telefonu kapamıştım da bu kez Leyla'yı rahatsız edip durmuşsun... Haydi oldu bir olay, yetmezmiş gibi günlerce kafamı ütüledin durdun. Kezlerce de söyledim, Leyla ile Mecnun olmuşluğum geçmişte kaldı, artık sadece arkadaşız diye... Kimi duygular kolay eskimiyor, ne de olsa bir ozanım.

Hem Leyla ile sadece arkadaş olmasak ne yazar. Ben bir ozanım. Çevremde elbette kadınlar oldu, olacak. Anımsıyorum, bir kezinde "Aynısını ben de yapsam..." diyecek oldun utanmadan, neyse utanıp sustun...

Söz buradan açıldı, söyleyeyim madem: Kaç kez yatağa pamuklu kocakarı donlarıyla geldin. Bir ozanın yatağma kalkışa şeyi indirir donlarla gelinir mi? Sokağa çıkarken mutlaka g-sting giyiyordun ama! Ben de ne yapayım, görünce azıyorduyum... Benim bir ozan olduğumu, hiçbir işte saat ve yer tanımayacağımı unutup, "Ay geç kalıyorum" diye az mı limon sıktın keyfimin içine. Hatta bir kezinde "tecavüz" ile bile suçladın beni, neymiş kuaför, sözleştiğiniz saati geçirirsen başkasını almış. Kaç kez söyledim, Ayça bir jartiyer al diye. Hep kulak ardı ettin. Gidip ben almak zorunda kaldım, satıcı kadının anlamlı gülümsemelerini sineye çekerek... Aldım da n'oldu. Bir kez bile giymedin. Jartiyer sokağa çıkılırken giyilirmiş, lastikli çoraplar çıktıktan sonra bir anlamı da kalmamışmış... Ayça sen ne kadar düz bir tipsin, bense bir ozanım!

Seni kezlerce uyardım, katıldığımız yazınsal toplantılarda, kokteyllerde şu şu şu ozan bozuntularına selam vermeyeceksin diye. Ama o hıyarların yanlarındaki at suratlı karılar bana düşman görmüş gibi bakarken, sen hepsine kırttın durdun, benim çok ince ruhlu, çok duygusal, çok kırılğan bir ozan olduğumu unuttun.

Kendime 1000 dolarlık, sana ise 100 dolarlık tablet almamı bile diline doladın. Aldığın (aldığım) tabletle ne yaptın oyun oynamaktan başka? Üstelik "bubble" oyununda 3-4 level bile ilerleyemedin geceler boyu beni yatakta bekletmek pahasına. Bana elbette güçlü bir tablet gerekliydi, çünkü ben bir ozanım. Esin perisi bu, geldi mi hemen davranmak gerek. Ne umar, kaç kez esin perisinin getirdiği başyapıtsal dizeleri unuttu verdim, tablet açılıncaya kadar, güya uykundan ettim diye homurdanmaların cabası. Bol bol uyursun artık.

Bana ise uykular haram, yalnız da kalsam bile, çünkü ben bir ozanım, uyurken bile dize söylerim. Kaldı ki yalnız da kalamadım, çünkü ozanım, yalnız yapamam. Tatile Gülistan

AZİZE BU RUH ARTIK SIĞMIYOR BU KUYUYA

Bilirsin, artık sığmıyor bu ruh bu kuyuya hiç
Kendimi kalabalıklarda kovmak için girmedim

Kime indiysem hep bunu hatırlatıyor, sen kefilisin
Gör işte, bu evde kefenimi giymedim hiç kimseye

Kefaretini bana vasiyet ettiğin günden geriye
Bütün sıfatlarımı giyindim nasılsa tek başına

Sanırdım bu hep böyle ahde vefa kalacak
Kimseye artık bağışlanacak iyi suyum kalmadı

Bu kaçınıcı fırtına içime çamur akıyor neden
Pencerelerden akan yağmurlar bilir bunu ancak

diye bir kız ile gidiyoruz. Sana orasını burasını övecek değilim,
beraberliğimizin başlamasının nedeni başka bir şey: Şiirsel adı.
Çünkü ben bir ozanım, adlar ve sözcükler çok etkiler beni.

Gülistan, iyi kız. En azından dırdırı yok. Sadece biraz
sabırsız. Yemek yapmayı da bilmezmiş, senin bu yönünü çok
özleyeceğim anlaşılan... Şiir kısmını da geç, o konuda da çok
bilisiz... "Zemheride gül istersin benden" dedim, bayıldı, kendi
dizem sandı! Hoş, sen de öyle sanırdın kesinlikle.

Ayça, bu sonucu sen istedin. Hepsinden geçtim, o
tartışmada, tek şiirimi bile okumadığın halde, bana "Yazdıkların
da bi bok olsa, otursam bi gecede ben on tanesini yazarım"
dememeliydin. Dedin, oturup yazmamalıydın. Yazdın, o
zirvaları on ayrı dergiye göndermemeliydin. Gönderdin, onu da
yayımladı diye kostaklanmamalıydın. Dergileri bilmiyor musun,
soruya bak, elbette bilmiyorsun, bok göndersen yayımlayan o
dergilerde şiir yayımlamak marifet değil. Marifet gerçek ozan
olmak.

Birkaç küçük dileğim olacak:

1- İşyerinde aralıklı düzenimizi koruyalım. Bana saygıda
kusur etme. "Siz" diye seslen. Beni ona buna çekiştirme.
Ortalıkta ağlama. Yemekte filan göz ilişiği kurmaya çalışma.
Orası ekme kapımız.

2- Dostluğu da bozmayalım. Çeşit çeşit durumlar olabilir.
Senden yardım isteyeceğim anlar olabilir. Örneğin köftelerini
özleyebilirim. Bir ev tutarsan anahtarına gereksemem olabilir.
Ne bileyim. Ne de olsa bir ozanım.

3- Onca güzel günümüz oldu. Bunun hatırına özel
ilişkilerinde ozan tayfasından uzak durmanı özellikle diliyorum.
Yamyamdırlar. Boş bulunca üstüne atlamaya kalkarlar. Garson
bul, berber bul, tüccar bul, hatta reklamcı bul ama ozan bulma.
Ozandan hayır gelmez. Şirketten birileriyle de kesinlikle
olmamalısın. Gözümün önünde öyle şeyler istemem.
Biliyorsun, yakın bir zamanda kendi şirketimi kuruyorum. Ele
çalışarak varlıklı olunmaz. Seni de şirkette düşünmem biraz da
özel yaşantına bağlı.

4- Şiirde ısrar etme. Dizelerin çok kötü. Al bir makine
fotoğrafçılık yap. Resim kursuna, müzik kursuna filan git.

Hoşçakal, Ayça. Daha diyeceklerim vardı ama Gülistan
hadi hadi deyip duruyor. Alnımıza ozanlık yazılmış, kıramam
şimdi yavrucağı...

BU DENİZİN TUZU

soyu ne kadar da kalabalık şu ölümün
kime baksam akrabam, kimden dönsem zifir
kerpicine küsmüş yorgun evlerin içinde
duvarda unutulmuş bir ceket gibiyim

acemi bir bıçağın gövdede bıraktığı iz olmalı aşk
bol şerbetli bir tedirginlik, yağmursuz bir iç avlu
adım adım denize doğru kayan bir ağaç

üzerine basılmış bir bahçe hortumu gibi içim
ses gelmiyor kendi dilimden
geceden daha ağır akıyor her şey
ucuna ip bağlayıp uçuruma sürüklediğim gökyüzü
ve suyun dibini bulmak içinmiş onca keder

ey kalbime yatıya gelen kör kötümserlik
kanatlarında rüya taşıyan kırlangıçlar nereye gider

işte gün! elleri yara bere içinde adaçayı toplamaktan
hamakta sallanan boşluk, kızgın taşlara düşen damlalar
aramızda bir kemanın yavaşça kopmuş teli

şimdi deniz manzaralı bir intiharla avutuyorum gözlerimi
seninle ne çok benziyoruz birbirimize
içinde canavarların çiftleştiği koca sessizlik
beyaz tende siyah ter gibi kalıyoruz sabahın ayazında
ve bir atın sırtında uzaklaşıyor gelecek

ağzım, benim bakımsız hayvanım
korkma! sana küstüğümü hiç kimse bilmeyecek

AKASYA

renge atmış sözcüklerin kamburu
yüz tutmuş şiire beklerim

küçük baş sözcüklerim ardın sıra
katlanıp gelsem çocuk suyuna
alınmış yanağın şeker pamuğu

kulağına küpe diyedir kiraz
parmak uçlarında gelin böceği

renge atmış sözcüklerin kamburu
yüz tutmuş şiire beklerim

bir tren geçe bozkır
baksan akasya bir ağacım
öyle dalgın

çiçek açsın ucunda
nedircik parmağın

Berker YÖRGÜÇ

YANGIN YERİ

Üzerinde dönen bulut
Bir taç gibi saçlarında
Söyleme zamanın geçtiği yeri

Beni dünyadan ayıran
Ensene düşen saçlarının gölgesi
Başka bir yerlere doğruyum ben

Gök uğulduyor arkandan
Toprak itiyor evlerini
Biz uyurken kayan yıldızların
Nereye düştüğünü bilmiyorum

Baban gecekondusundan izliyor
Yaptığı piramitleri
Terden sırlıslıkam bir dünya
İçimin kuruluşu bundan

-Yanında uyuyan kardeşin dolunayı
Geceleri güneş mi sanıyor-

Söyleme kim kapatıyor
Uykuya dalan dünyanın kepenklerini

Şahin YALDIZ

NOTAKADIN

Öyle güzel ölüyorsun ki kadın
Saba makamında yalnızlıkları seçer gibi oluyorum
Şarapsız ve kalemsiz ve kelamsız geçen her gecede
Sabah uykularından uyanmıyorum

Ölümünün rengi sarı, ölüen güzel, yeri yersiz
Ve 5:45 trenlerinde seferi herkes, sessiz
Tabutunun neresini çevirsek Arabistan'a
Herkes yine Lawrence, Lawrence yine herkes
Ölün o kadar güzel ki
Sabah uykularından uyanmıyoruz.

Öyle güzel öldün ki kadın
Aynı makamın ertesini söyleyemedik
"Kürd-i-li-hi-caz-kâr" ölmemişti kimse
Çünkü on beş harf okumak ölümünden zor
Ölümün güzeldi her şeyde.

Asma yapraklarına nota saran kadın
İyi ki öldün!
O kadar güzel öldün ki
Şimdi her ağaçta makamların çalıyor.

Biz hâlâ uyanmıyoruz
Ölün hâlâ güzel
Bir adam yükseklerde saba çığırıyor.

Mehmet GİRGİN

AVCININ NEŞESİ

farmanız nedir bayım
nazlanırken yıldızlar
yıllar kayarken
kurbağanın şarkısında
sizi dinlerim

farmanız nedir bayım
kırgın bayırlar
yeşil çayırlar
ve sonsuz sis çanında
sizi beklerim

farmanız nedir bayım
bir amcanın omzunda tüfeği
sana doğrulmuş
şeytan doldurur değil mi anneciğim
kime gömülürüm

farmanız nedir bayım
bayılıyor keder
kekliğin dilinde
değişik türküler
avcının neşesi yok

farmanız nedir bayım
bilirim bulunmaz sanırsınız
sanrılarınız başka
sancılarınız başka
doğuramıyorsunuz ama bayım

farmanız nedir bayım
büyülü bir gelecek
kuralım desem kırılıyorsunuz
sussam kırılıyorsunuz
sadece yaz susuz değil bayım

10 Temmuz 2012

Gökhan ERTEKİN

KALDIRIM RENGİ

zaman
soyunur ve okşar tını
bu suyun kaçınıcı halvetidir
tenime boşluk değdirse tanrı
günahım kaldırım rengi alır

ağrı/ belki
beklemenin işkencesidir
oysa ziyan sırf gece yarılarda uyanır
tiksinir bir salyangoz
gökkuşağı izi hiç rastlanmamış mısır tarlası
öyleyse yağmur
el yordamı sabahı arar
uyuklarından akarken kan

Alican AYDOSLU

KUSURLU ZAMANLARIN SAATI

I.
ölsen bilirdin belki
kendi ucuzluğuna boyanmak gibi
yaşamdan akıp giden zaman
-öpsem, gözlerinizden çoğalsam
baktığımız yerlere bulansam

II.
kızlarıma yeni namuslar edindim
hiç kimse bölüşemedi yüzümü
ölü kardeşimden aldığım sarhoşluğu
anneme de geçirdim
tanrılar boşluklarımdan
geçmiş zamanlarıyla aktılar

yanlış adrese postalanmış güvercinlerin
küsün beddualarına karışmış bir yazık!, var
her bölümünde havanın
tüm ağırlığıyla

III.
terk ettim hüznüleri dallarımdan
uzağa konsun kuşlar kalabalığa dayanmam

IV.
ben kusurlu zamanların saatiyim, af buyurunuz
bir kez bile doğruyu göstermedim
ama bana balonlu hüznüleri biçtiniz
yazık göklere!

Erdinç DİNÇER

TAŞLARA KAZINAN KUŞLAR

Bu ağustos ben nereye koyayım bilmiyorum ki
Tuzlu ellerimi ışığıyla titreten güneş
Kara kuru bir gövdenin içinde kalakaldım
Taşlara kazınan kuşlar gibi
Bir çekirdeğin ağaca yürümesini ve düşmesini toprağa
Anladım ve sığdırdım aklıma

Zaman birbirinin üzerine çekilmiş ince perdelerdir
Ve bir baykuş sesinde dağılır gördüklerim
Sokakta pervaneler gibi dönüp yemek isteyen
Turuncu bir çocuğun sesi büyür, mi bemol
Suya batırılmış kulaklarımda

Sen hâlâ denizden bahset kumdan güneşten çikolata kokan
teninden

İçine girdiğin elbiseleri anlat ve diyetini unutmadan
Bilmiyorum ama neden benim içimde bir ortadoğu hüznü var
dilimde zeytin tadı ellerim açık yüzümde dervişler geziyor
Bak ben böyle oturuyorum ya sanki herkes içimde yürüyor

Alper BEŞE

KESİK

usturanın izinden giden kekeme çizgi
anlat bize açıkta beklediğin yaşları
evde paniksiz çevrede korkulu sesinle
gizli sirklerde tükenmeden ömrün

sorgucunu kör testereye uzatan baykuş
ekşi bir esintiye tutulmuş denizaltı
boşlukta asılı kafesine acıyan zebra
yokuşun başındaki kızıl sakallı ihtiyar
aksın telgraf tellerinden odaya

yollar kısaldı dünya sığıdı bir vitrine
camından seyredirken susmayı öğrendin
ceketinin altında esrik güz deseni
seyreldi derin şiirin mürekkebiyle

hendeklerin üstüne gerili iplerden gidilirdi
eski bir otel mi çıplak bir han mı hangisi
gölgesinde söylenen şarkıları unutan o dağ
çıkılır mı kirli sorulardan temiz sulara hâlâ
oralarda da nilüfer solar mı sen dokununca

Büşra Dilara KARACA

KANAT

Bir serçeysem eğer
-Zor ya bu halimle-
Diyelim serçeysem işte,
Pencere önlerine kış sabahları
Umut bırak biraz
Biraz da şarkı.
Şarkı dediysem de
Gerek yok saza söze
Seslen biraz,
Bir 'gel' de.
Kargaysam eğer
Kara bir karga,
Sallanalım bir dalda, tersine.
-Yaşamaktır ya-
Doluşsun çılgınlıkları içimize.
Bir martysam eğer
Deniz ol sen, vapur ol.
Bahar ol sen
Martysam ıslat ayaklarımı.
Simit ol biraz
Susam ol.
Rüzgâr ol dağıt dalgaları.
Köpük ol sen, ben martysam.
Ama ben
Ne serçeyim ne karga ne martı
Bir başına uçamayan
Bir aciz canlı.
Kanat ol sen bana.

ARKASI

Oresay Özgür DOĞAN

Şiir Kitapları İçin Temel Yazı Kalıpları Arka Kapak veya Tanıtım Yazıları Övgüleri

Yorum, şiirin ateşidir...

Sevgili Eleştirmen veya Yorumlayan,

Yazı kalıpları, bir başlangıç noktasını işaret eder. Seçilecek herhangi bir kalıp, tarafınızdan veya istenirse şairi tarafından zenginleştirilebilir, zenginleştirilmelidir. Genişletilemeyen bölümler için uygun kalıplar seçilerek birkaç paragraf birleştirilebilir. Ve her kalıba, yorumlanan şiirlerden uygun dizeler serpiştirilmelidir. Kalıplar, ücretsizdir ve intihal dışıdır.

Artık anlatım bozuklukları üzerinden kuruyorum yalnızlığı...

Kalıp No1- “Göster kalbim, onlardan hiç uzak olmadığımı/ Seni anlatırlar olgunlaşmakta olan incirleri/ Sen onların çiçek açmış dalları arasından/ duyarsın yüzümüze doğru gelen esintileri” demiş, Rilke. Şair de (Lütfen, buraya şiir kitabının adını yazınız.)’da yüzümüze esen acımasız rüzgârın lirik şarkısını söylüyor. “Artık her mevsim kış ey aşk” diyen duyarlı şaire kalbimizi açalım. Çünkü imgelerin oluşturduğu panorama, aynı anda şiirsel bir karakteri de olumluyor. Bu anlamlandırma çabası, çelişkilerin ve çatışmaların penceresini açıyor. Şair, (Buraya şairin soyadını yazınız.) şiirlerinde, kendine yoğunlaşan sözcükler birlikteliğini ince bir zekâyla bütünleştiriyor. (Buraya şiir kitabının adını yazınız)’da güzel şiirler okuyacaksınız: Okuyucuyu heyecanlandıracak bir dil ve yan anlamlarla desteklenmiş; gündelik hayatı acısıyla, korkusuyla, kuşkusuyla sorgulayıp taşıyan şiirler... Gelenekle de nahif bir bağ kuran us ve şiir okurunu bekliyor.

Kalıp No 2- (Bu bölüm, arka kapak yazısının veya şiirsel yorumun ikinci veya üçüncü paragrafı için kalıplaştırılmıştır. Mümkünse ödüllü bir şiir için kullanınız.) Şair, bununla da yetinmiyor, küçük alınganlıkların kurduğu döngüleri imliyor ve akabinde insanı kendi kendine konuşan bir pusunun fısıltısına yatırıp canlı tutuyor. Bir gerginliğin ortasında göze ırak düşeni zihninin ince eleğinden geçirerek gün yüzüne sürüyor. Poetikası yaşamın gerçeklerinden nefes alan kararlı şiirsel bir tutumun, şiirsel oluşunu yanına alarak çözüm bekleyen sorunları kuyudan çıkarması ise işe ehlini hatırlatıyor. Umudu ve öfkeyi yaşamın aynasına büyüten ve bunun için yer yer şaşırtıcı bir biçimde melankolik sözcükler seçen şair, özellikle acı ve kasvete ayrı bir saygı gösteriyor. Çünkü huzursuz bir şair o, zamanın uykusunu tedirgin eden.

Kalıp No 3- Şiir, geçmişle ve gelecek arasında bir köprüdür. Yüze tutulan gerçek. Ve şiir, dışavurumdur duygu ve düşüncelerimizin. Şair (Buraya şairin adı soyadı yazılabilir.) sınırları aşarak, şiirin sihriyle yoğrulmuş yalnızlıkla, aydınlık bir dünyayı arıyor. Sözcükler usul usul yol alıyor bu yolculukta, yer yer kara bir çağın eleştirisi için koşturuyor taylarını. Sonra kaskatı bir içe kapanma ve dikkati çeken bir suskunluk... Toplumsal olana sırt çevirmeyen ve yaşamda karşılığı olan şiirler bunlar. Diyelim ki damağın pembe şekerindeki sevinç, betimleyen ve sabırla fırtınayı bekleyen.

Kalıp No 4- Şair, tekil ve çoğul çelişkilerin şiirini yazarken, var olmanın ince sıkıntısının görüntülerini ve yüzleşmelerin estetik defterini önümüze açıyor. İçeriğin, biçim üzerinden yarını imlemesi, anlam büyümelerine işaret olsa gerek. Geleneğe saygı gösteren, yeni açılımlar için şiir üzerine düşünen ve şiiri yakalayan bir yansımanın itiraflarını okuyoruz. Hiç şüphesiz, tartışma yaratacak derecede basit ve yalın ve müthiş etkileyici bir çığlık, kötü okuru dışlayan... (4 No’lu

kalıp, “Daha geniş bir zamanda ayrıntılı yazacağım.” diyebilen eleştirmen veya şairler için ideal bir kalıptır.)

Kalıp No 5- Şair, akıl içi ve akıl dışı bir özgünlükle kurduğu şiirlerle bireysel bir başkaldırının el izlerini bırakıyor. İhtiyacımız olan dizelerle karşı karşıyayız. Düş oyunlarıyla, renkleriyle akıp geçen zamanı yakalayan, imge dünyası güler yüzlü şiirler, şairin, son döneme damga vuracak ve okuyucuya kendi anlamını yazdıracak bir katkısı kuşkusuz. Çünkü kitapta yer alan şiir adları bile okuru düşündürcek mahiyette... Yaşamla iç içe geçmiş müziğiyle geleneği de ihmal etmeyen bir saygı duruşu. (Ah bu gelenek!) Üzerinde çok konuşacağız. Ve varla yok arasında gidip geleceğiz anlaşılan. Okuyucuya salık veririm.

Kalıp No 6- “Az, çoktur” diyerek anlam yoğun imgelerle şiiri kurmuş şair. Hiç yüksünmeden sevgiye, yalnızlıklara ve elbette aşka sözü bırakıvermiş. Kalıcı bir yanı var bu şiirlerin: Yapı harcında bir özgünlük ve birikim barındırıyor, okuyucuyu belinleyecek olan. İyi okur dikkat kesilsin, zira şiirsel bilgi birikimi olan okurun şiirleri bunlar. Ve eski tatların yalınlığıyla örülmüş... İsterim ki: Bir derin mananın penceresinden seslenen özgünlük kaçırılmasın. Evet, şimdi küçük ve sıradan görülen acılara dokunmanın zamanı... Şair, şiir ve iyi okurun ulaşacağı bir haz var karşımızda.

Kalıp No 7- İşte burada bu elinizdeki şiir kitabında, yeni kimlikler için yeni oyuncaklar üreten kurakçıl sisteme karşı duran direnişin şiirlerini okuyacaksınız. Kabuğu çatlatan, çatlayan kabuktan sızan rüzgârın güneşlenmekte olan olguları üşüttüğü dizelerle yarına gülümseyen... Okuyucuyu algi kırılması ile ötelere taşıyan şair, soyuttan somuta inerken saygı gösterilmesi gereken bir birikimi, görkemi ve usanmayan bir arayışı da temsil ediyor ve şiirinin taşlarını insandan yana döşüyor; aşkı da anlatıyor, hüznü de, ölümleri de, sevinçleri de. Sevgili okuyucuya bir ödül: Gözle görünmeyen ama okurun kalbinin derinliklerinde dönüp duran bir kasırğa gibi hissedilecek ödül. (Lütfen bu örneği zenginleştirirken atipik cümleler kullanın.)

Kalıp No 8- Şair, dünyanın o kahredici kalın duvarlarına şiirin boyasıyla illegal yazılar yazan bir militan gibi zırhını giyiyor ve haykırıyor: “Dingin ve gülümseyen bir geysadır/ bilinç ve özne.” (s.2) –dize örnek olarak verilmiştir.- Ayrıntıya gereken önemi vererek, sorun olarak gördüklerini anlamlı parçalara bölüyor. Dikkatli okurun gözünden kaçmayacaktır, arzulanan bir dünyayı anlamlı kılma hevesinden bahsediyorum. Çünkü basit gerçekler, her zaman kendini hatırlatıyor. Bu şiirlerin mayasında insanın insana zulmü var. Şiire tebelleş olan çoğunluğun farkına bile varamayacağı. (Bu kalıp için aralarında zor bağlantı kurulabilecek paradoksal cümleler seçilmelidir.)

Kalıp No 9- “İyi” ye tescilli bir şairin okunması bir kitabı daha raflarda yerini aldı. Günümüz şiirinde mühim bir boşluğu dolduran, modern ve post modern bir şiirin ortasında duran şair, hiç tereddüt etmeden toplumun gerçekçi eleştirel gözlüğünü takıp karşımıza geliyor. Az ve öz yazmak şiire iltifattır. Şair de öyle yapmış, kitapta 15 şiir var, birbirini bütünleyen. Bunlar, yaşamsal sorunları didikleyen şiirler, ilginç ve derinliği olan... Yeni imgelerle de şiirde gelişmeye yol açacak bir ruh zenginliği yaratacak türden. Öte yandan hazırlanan yaşam biçimlerini, yoğun bir değersizleştirmeyi yaratıcı üretkenlikle gündemde tutan felsefi bir yanı da var bu şiirlerin. Üstelik şair biçimi yer yer görsellikli yüzeye çıkarmayı da ustalıklı beceriyor. Bazı şiirlere sinmiş lirizm ise gerektiği kadar güçlü dokulara sahip... Bu ise şairin, şiirsel yaşamı benimseyerek dil aracılığıyla bilincin dış dünyayı aşmasına neden oluyor. (Bu paragraf için bitiş cümleleri, eleştirmen veya yorumcunun duygudaşlığına teslim edilmelidir.)

Kalıp No 10- Bu şiirler yaşamdan besleniyor. Şair, “özne” olarak herkesin gerçeğini ortaya koyuyor ve bunu çekinmeden yapıyor. Etkisine aldıklarını ateşli bir tartışmanın göbeğine

Halim ÇİFTÇİ

SEVMELİ

Yangın yeri düşlerde
külün külüyüm
gülün gülüsün
biri diyorum çok sevmeli.

Hastane sarısı ateşlerde
mormenekşe hüzünlerde
bu aşksız düzene inat.
biri diyorum çok sevmeli.

doğru çeken ve her türlü iktidarın kendisine çeki düzen vermesinin perdesini aralayan şiirlerin gölgesine sinen, zaman ve mekân, anlamın ve mananın içeriğini de büyütüyor. Anlam ve mana zamanın ruhuna siniyor. Ve böylelikle bir hiçleştirme tehlikesi de bertaraf ediliyor. Okur, bu şair sorumluluğunu görmezden gelemez. Bu şiirleri algınıza yakın tutun ve gözlerinizi yumun çünkü siz de şaire dâhilsiniz. Haydi, öncelikle bir dili bozmanın keyfini çıkaralım. Söz, yaratıdır ve korunmalıdır. (Bu kalıp, yorumcusuna metamodernist bir bakış açısı yaratabilecek ağırlıktadır. Bu nedenle kalıp, zenginleştirilirken kelime seçimlerine ve yapılabilecek alıntılara ayrı bir önem verilmelidir.)

Kalıp No 11- Şair, ikinci (veya kaçınıcıysa) kitabı (Buraya şiir kitabının adını yazınız.) 'da bireyin varlığı ile özdeşleştirdiği değerleri taçlandırıyor. İlk adımları 1900'li yılların başlarında görülen küreselleşmeyi, sonra o yıkıcı sonuç yabancılaşmayı kavrayarak, özü yüceltiyor. Bizi boğulmuş bir avluya davet eden bu şiirsel işaret, aynı zamanda yalnızlığın paradoksal bir isyandır. Bu isyan büyük bir sessizliği ve kuşkuyu da imler. İşte burada kuşku, insanın olağandışılığına kapıyı açmaktadır. Ve sessizlik ise artık bir yorumlar şeytanıdır. Ve her ne varsa şiirin içindedir.

Kalıp No12- (Bu bölüm, ortalama şiirler veya eşin dostun şiir kitabı için büyük bir kadirşinaslık örneği olarak kalıplaştırılmıştır.) Şimdi öyle şiirler okumak istiyorum ki: Gündelik hayata işmar eden, salınımlı, ama anlaşılır ama yalın. Mutlu ve mutsuz insancıkların sesi, imgesi... Ve alaycı, ama muhakkak dengeli. Şimdi öyle şiirler okumak istiyorum ki: Anlamı koruyan, abartısız, sözü taze tutan. Acımadan kara düzeni eleştiren. Üstüne üstlük bununla yetinmeyip, yaşanmış mutlu aşklar üzerinden yürüyerek, aşkı koruyan. Şimdi öyle şiirler okumak istiyorum ki: Doğal sözcüklere bünyesini tanıtan. İzleklerini okuyucuya sorgulatan. Dille tatlı oynaşmalara giren. Yan anlamlarla beslenmiş özgün dizelerle insanı önce parçalayıp, sonra birleştiren. Şimdi öyle şiirler okumak istiyorum ki: Sıradan sözcüklerle büyük toplumsal yaraların kabuğunu güneşe tutan. Evet, okudum, gönendim. Teşekkürler, şair. Teşekkürler, sevgili (Buraya şairin ön adını yazınız.)

El Altında Bulunması İçin Numarasız Kalıp- Veya Bir Su Meseli: Acaba hangi tekniği kullanmış, önümüze serdiği arsız ve bilge dizeleri kurarken? Evet, özneyi paramparça ediveren şiirler bunlar, büyük yenilgimizi süsleyen... Diliyle kokluyor tanrıların paylaştığı boşluğu. Onlar ki herkesin yerine yüce ve hükümdar ve soylu ve kâşiftiler. Ah!

Şiirsel yaşam fotoğrafları...

Dilek BAYRAM

GÖLGE

Suyun yanında,
Toprağın yanında,
Göğün yanında,
Ateşin yanında,
Senin yanında,
Yanımda dünya.

Yalçın AYDINLIK

TARÇIN GÖLGESİ

uzun bir yoldan geçip gelmiş zaman;
tenha ve habersiz
soluk soluğa yürüyen bir atlıkarıncanın terkinde
istedim, tekrar dönüp yüzüme değsin.
öyle eskisi gibi çığlık çığlığa
dudaklarında bütün o iyi biten masalların gülümsemesi

daha dün
yastığının ucuna bıraktığım
masalların gölgesiyle yürüdü
çıkıp gitti sonra. upuzun bir koridoru
biraz önce geçtiği yere bıraktığı sesiyle
camları buğulu
sıcak tarçın kokan aklımın penceresinden
bir kuşun artık vazgeçmiş kanat çırpıncısıyla
değe çarpa dip odalarımın duvarlarında.
yorgun ve bezgin.
daha şimdi
az önce
dün müydü yoksa...

giyininip süslendi kızım
kokusu gül renginde
hayli uzak yolların gördüğü bir yabancidan öğrendim
gözlerinde çocukluluğu ve gençliğinin arasına
çektığı rimelin lekesiyle
yanan ormanlarında külüne hazırladığımı bir hatmi çiçeğin

sordu geceden daha koyu:
aşkın kurumuş mu kuyusu,
hangi gece düştü yıldızından
öyle ışsız ve susuz?...
nereden öğrendiyse artık
belleğinin hiç toplanmayan odasında
öyle darmadağınık yaşamayı

bir kez daha duydum acıyan yanlarını
kendi etimi yakmadan ilk kez
aşk: orman yangınlarından kalan
küllerin lekeliymiş
yanaklarında kara ve incecik bir nehrin süzülüşü

KIRIK GÜN TOPLAYICISINDAN NOTLAR -2

Hüseyin KORKMAZ

/+

İrmak sohbetleri: Çakıl taşı aracıyla ile ses veririm boşluğa. Durgun durduğuna bakmayın siz! Derinimde söylenmemiş o kadar söz var ki; daha doğrusu siz insanların ortak duygulanmaları, coşkulanışları, dert yanıklarınız kadar hepsi. Trajedi bu! Doğal değere sahip o güzelim berraklığımı samimi olarak giyindim ulu dağlarda!

Su, ilk tanrı toprağa! Çiçeklerin konuşmalarıyla bahçenin ağlamasından çıkan toprak tabii ki, ekilmez! Evet, kırlangıç gölgesi zarafetini üzerime düşürdüğünden beri sessiz sakin akan bir ırmaktım, kendi kendime durdum sizin karşınızda bu doğru!. Adım yok. Ben, yani henüz isimsiz ırmak! Ama benim de işim zor ya, bir yanım denizde kendi damlasını arar, diğer yanım içsellik devingen döngüsü içinde boğulan sözcük derinliğine yatar. Size diyemem ki, benim de uçurumdan döküldüğüm olur, sustuklarım yosunlarım kadardır... Sessizlik!

/+

İrat'ın Eteğinde Mavi (-) ile Yeşil (+) diyalogları:

+Yeşil, gözleri buruk bir coğrafya gibi. Kelebek saatleri, gelir. Düşüncelidir, Mavi'nin dilini çözmekteyse gururlu..

Mavi, nerededir şimdi?

- Sokulur nefesinde Yeşil'in hücrelerine. Bilgisi nefese dairdir Mavi'nin. Mavi bilir Yeşil'de olduğunu, Yeşil, peki Mavi'de midir?

Yoksa Mavi susar, siyahların ardında. Aynalar da söylemez ki Yeşil'i.

+ Mavi'de Yeşil nasıl bir şeydir? Mavi neden susar siyahların ardında, bu soru işaretleri sesine takılır Yeşil'in.

- Yeşil'de Mavi nedir, merak eder Mavi? Ya da kimdir Yeşil'in Mavi'si?

+ Yeşil hayata sessizdir, rengine umut aşısıdır Mavi. Yeşil'in sesindeki soru işaretlerine uzanıp yerlerinden kaldırıp atmadı ki, cevaplasın Mavi'ye dair yaranın bilinmezliklerini!

- Mavi saklanır siyahlara, sevmez dev aynalarından bakmayı ve bilir aynayı göremeyenin kırdığını!

+ Mavi istese bilir Yeşil'i; Yeşil bilemez hayata dair önündekileri, dinler sadece gölgesinde Mavi'yi. Mavi, Yeşil'e baktıkça kendisini mi görür, peki?

- Yeşil'in tüm meraklarını bilir, kuşku kuşları. Ondandır susar. Yeşil kalbiyle değil, kulaklarıyla duyar ve Mavi sevmez bunu. Yeşil, Mavi'ye baktığında kendini görmüyorsa, Mavi sadece içine bakar görmez bile sustukları duygu cesetlerini!

+ Yeşil, duygusal bir şiiirdir. Mavi'dir duyduğu hicran gözlü toprağın dili. Gönül kulağıyla dinler Mavi'yi. Yeşil, Mavi'nin aynasında yansır dünya denen durağa. Mavi'nin yankısı ocağı kurar yurdumuza; dilek: Elbet Mavi'de kendisini görmek ister Yeşil!

- Mavi, durgun bir sudur. Engebesiz yatağında yine de susuzluklara su verir uzandığınca kolları. Mavi, uçurumlara dökülen şelaledir bazen dedi biri. Bazen de şelalenin altında durgun bir derinlikmiş! Oysa saftır suyu her yerde Mavi'nin. Yeşil'i koynunda beslemek ister su elleri. Su elleriyle Yeşil'e sarılmak ister Mavi, Mavi'yken!

+ Yeşil, durgun suyun kıyısıdır... Çatlar dudakları susuz kalınca... Mavi'nin avucuna uzanır, içer, sesini az da olsa! Yeşil olur büyüünün son küllerinde kuş. Hafif sıcak hâlâ, yeni yaratılmış gibi!

Mavi şelale köpüklü müdür, peki? Yeşil, Mavi'yi sarıp sarmalamak ister tıpkı gölün çevresini saran yeşillik gibi!

- Merak mı eder yine Yeşil bir şeyleri? Varsın kalbi söylesin Yeşil'e Mavi şelalede köpük var mıdır?

+ Yeşil ne bilsin Mavi şelalenin köpüğünü?

- Mavi anlar ki, Yeşil anlamaz ruhunun derinliklerini. Yeşil'in korkusu derin derinliklerden büyük.

Sessizlik...

- Sessizliğin çılgınlığına kulak kabartma sırası şimdi Yeşil'de midir?

+ Yeşil görür Mavi'deki berraklığı; Mavi'nin gözünde sarraf ölçüsüyle duygu incisi kıymetli belli! Mavi yanılıyor; Yeşil, Mavi'nin ruhu! Mavi, Yeşil'in en koyu tonu!

(devamı gelecek...)

/+

Her kalbin şiirin(imzası bellidir: Sözcük arayıcısı, düşüncesini kazdıkça harf kemikleri buldu. Bizim ruh cesetlerimizin yanında biraz ikram, biraz müjdeydi sözleri: "sesimdeki güneş lekesi çok derin / k a z ı m a yoksa k a n a r!" Bu imzayı saklayın!

/+

Şiir iltifat da ister: Belki de yaktığım/ız şiirlerin küllerini biriktiriyoruz. Şunu bilin ki, kâğıdın aleviyle eriyen mürekkebi kâseye doldurup tekrar kullanmamız şiire iltifattır.

/+ **Diyalektik yaşam teorisi üzerine fikir ve yansıma:** Bir anlamı oluşturan araç, fikir. Genellikle hüznü yontarak yaptığımız şiir, yansımadır.

/+ **Pişmanlığa yakılmış dize:** "Gülden terazi yaptım/ tarttım kır çiçeğinin güzelliğini/ bunda yanıldım, çok üzgünüm..."

/+

Çağdaş sanat ritüeli: Şiir, öngörüler ışığında ayrımları gereği bilinçte yeni nesne çatıştırmaları, duygu çarpışmaları yaratarak ve irade beyanı olarak, fikir ve sezgi sunumu yönünden kaçınılmaz bir şekilde bireyde çatışma alanı yaratarak varlığını sürdürür. İçimizden dışa evrilen, dönüşen hareket ettirici görseller yardımcıyla şiir disiplinine her şey dâhil ettirilir. Bu itici kuvvetin şuurumuza ivme kazandırması ama gerektiği yerde ve zamanda frenleyici kuvvetleri -imge, biçim, biçem, söz sanatları, poetika, politik tutum, ses, ritim vs.- bu aşama da devreye girmektedir.

Etki tepki yardımıyla yeni düşünce, bilinç duyarlılığı şiirden yana ve insanlık için dönüşümünü sağlayan iradesi "nasıl bir şiir" sorusunu gündeme getiriyor. Bizler, adaletsiz şekilde işleyen sistem ve sömürü düzeninin uzun zamandır parçasıyız istesek de istemesek de. Fonksiyonel iradenin içinde "yaşam bulantısı" duyanlar, yaşamı bulanmış olduğundan kusmuk çıkarmak üzere her şeyden önce insan. Pis kokuşan kin, nefret, ırkçılık atıklarının yerküreden temizlenmesi, dünyadan aşağıya 'kara delik'e süpürülmesi de şiir ile mümkün. Şiir saf, arındırılmış temiz yerde yaşar; bunu bilmemiz belki de çağdaşlığımızın ritüelidir.

/+

Sarsıcı bir Türk Filmi: "Canım Kardeşim"

Yönetmen: Ertem Eğilmez

Oyuncular: Tarık Akan, Kahraman Kırıl, Halit Akçatepe, Metin Akpınar, Adile Nasit, Kemal Sunal

Senaryo: Sadık Şendil

Ertem Eğilmez (1929 - 1989) ; Hababam Sınıfı'nın o sıcak, neşeli ders niteliği taşıyan havasından tanıdık seni. Hababam Sınıfı (1974), Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı (1975) Hababam Sınıfı Uyanıyor (1976), Hababam Sınıfı Tatilde (1977) serisini

çektüğinden beri sana karşı daha sevecen bir hürmet duyduk. Yeşilçam'ın en neşeli yüzü oldu bu seri.

Banker Bilo (1980,)Şener Şen ve İlyas Salman'ın oyuculuğuyla düzeni, insanların ahlak anlayışını sorgulayan, sorgulatan; yozlaşan kültürümüzü bize yansıtan ayna oldu. Ya, Namuslu (1988) adlı film namuslu yaşamının ne kadar külfetli olduğunu ne güzel kalbimize öğretmiştin. Arabesk (1988) popüler kültürün kişiliğimiz üzerindeki olumsuzluğu, tahribatı, örnekleriyle nasıl da aktarıyorsunuz.

Bilirsiniz, asla unutulmaz haz eskizleri. Ah o dekoratif gülüşleriniz yok mu en içli Adile Naşit!--

Yakışıklı hüznümüz Tarık Akan'ın içe dokunuşlu sesi, dil tüylerimizi diken diken ediyor --

Halit Akçatepe, çocuksu, masum sevecenliği hâlâ gözümüzün nuru. İnsanın mutlu hâli gibi.--

Metin Akpınar'ın rolü, bugün vicdanın geldiği nokta yıllar öncesinden bize sezdirirdi. --

Kemal Sunal'a gelince, samimiyetin böyle çıkarsız olabileceğini hiç bilemezdim ki. --

Kahraman Kıral, o benim hep Yeşilçam k(ı)ral kahraman'ımdır.

/+

Cahit Zarifoğlu der ki: "Kendi şiirlerimi bir okuyucu gibi okurum. Özellikle yayımlandıktan sonra. Başka şairlerin getirdikleri şiirleri okuduğum gibi. Ben de şiirim bir okuyucusuyum. Tabii öteki okuyucularla önemli bir farkım vardır: Onlar okuduklarıyla vehmederler. Şiirden aldıkları, büyüttükleri kendi içlerindeki bir kabiliyettir. Gördükleri eğitimle ve meslekleriyle çoğalmış veya eksilmiş, hatta bitmiş bir kabiliyet. Bense anahtarı yalnız bende bulunan bir odaya girer gibi okurum kendi şiirimi. Onun hatıraları bendedir.

Zıtların ortak düşman karşısında yaklaşımları gibi, inanışları farklı da olsa, şairler arasında gizli bir dayanışma vardır. Ortaktırlar. Ne var ki bunun mahiyetini anlatmazlar. Televizyon aletinin resmi nasıl getirdiğini anlatamaması gibi. Açıklamaktan perdelenmişizdir. Oysa resmi ileten dalgaların ve aletin hatıralar edindiklerini arifler bilir." (Sarıkamış, 5 Ekim 1974, *Yaşamak*, 1980, s. 103)

/+

Şiir ağı: Şiir ağıımız, pardon! Örümcek ağıımız aslında bir sanat şaheseridir. Bütün şairler, şiir tellerinden şiir yumurtalarının etrafını saran kozalar yapar. Yeni şiircikler için bu gerekli. Şiir ağı kurmadan yaşayan şairler de arkalarında şiirden bir iz bırakarak, savrulmaktan, kaybolmaktan korunur.

Şiir ağı öreerek yaşayan şairler bu yolla okuyucu yakalar, onların duygu ve hissilerini emerek beslenir.

/+ **Kabullenilmiş bir başlangıç meşalesi "şiir":** Şiir, insanda farkındalık yaratmadır, çünkü farkındalık seçiciliği, seçicilik de sonucu getirir. Toplum adına seçer, birey adına sonuçlandırır düşüncüyü. "Sorgulanmış sonuç" kavramını şiirde öne sürerek bir nevi yaşamımızın ötesini görüp, yanlış olduğuna inandığımız veyahut benimseyemediğimiz bir davranışı değiştirip, yeniden yeni baştan yaşanılır yapmasıdır yaptığımız.

Yaşanılana, doğaya müdahale tanırdan sonra şiirin işidir, şair bunu çok iyi bilir. "Sorgulanmış sonuç" "kabullenilmiş bir başlangıç"ın ilk adımıdır. Yazmak, her şiirde kendini öne sürmektir. Biraz daha benliğini açığa vurmaktır. Şairin en savunmasız hâlidir şiir ve aynı zamanda toplumun bize dayattığı/ sunduğu/ çizdiği sınır içerisinde yaşama isteklerine başkaldırır. Bu kabulleniş, benimseyiş beni şiire iten. İsyan ateşini onda hissettim ilk defa! →

FLAVORE

hatırladım ölümü bile
boynumda çiçekler alnımda nehir
tüm kediler ve çiçekler
beni yanıma getir

yorgun diri تنها
aydınlık içinde kuvvet
parladım ateş böceği gibi
içimde hırs ve cinayet

dün gemiler beklediler
gökyüzünde kuş sürüleri
unutmam dediğinde gülerек
kırdım taşın kilidini

önümde karanlık bir mermi
bir yanımda kan bir yanımda et
ağacın altında yalnız ve hür
çiçeği koparan ceset

hangi dağda kar yağsa bugün
ince bir çaba soğuk bir nefret
seven ince küçük bir göz
kentlerde ışıklar parlak titre

flavore

atladı suya tüm nehirlerin kedisi
bir yay gibi gerildi nehrin debisi
ambarımda yosun fareler ve tahıl
kırdım önce son kırışleri

Ejder DEMİR

GERİDE KALAN

soğudu
ince belli
bardaklarım
boşları alın
ben doldum
gidiyorum

/+ **Gayretkeş bir şekilde yaşam tablosunu yapan şair:** Şair bir bütündür, sevdasıyla, kavgasıyla, hasretiyle, özlemiyle, söyledikleriyle, söyleyemedikleriyle ve yarasına tuz basıp sakladığı acısıyla bir bütündür hem de. Başkaldırısı sadece yazınsal ve kişisel değildir. Bireyi bütün birey olarak var etme, bütünsel parçacıklardan toplumun dokusunu oluşturma gayretidir bu çilesi şairin.

KÜLTÜRÜMÜZ NEREYE GİDİYOR

Döndü AÇIKGÖZ

“İnsan yaşadığı yere benzer” diyor Edip Cansever, “Mendilimde Kan Sesleri” adlı şiirinde. Ne kadar güzel bir saptama. Yavaş yavaş bağlanırsınız yaşadığımız yere!.. Alışırırsınız... Giderek tüm alışkanlıklar gelenek haline gelir ve yaşamın içinde uygulamaya, duyurmaya, uzak, yakın tüm toplumlarla paylaşmaya başlarırsınız. Gün geçtikçe gelenek ve görenekler o toplumun, yörenin kendi sanatsal, toplumsal kültürü olup çıkar. Geliştirilip adına etkinlikler düzenlenir.

Kültürel alanda adı konulan, varlığını kanıtlayan her toplum ürettiklerinin sermayesi ile kimlik kazanırken, sergilediği kültürden de beslenmeye başlar... Yaratıcılığın yanı sıra emek gerektiren kültür maddi ve manevi yollardan kazanç elde etmesine kadar, pek çok alanda önünü açan bir büyümenin sembolü olur. Birikim ve deneyim gerektiren evrensel bir yolculuktur artık. Kültürün diğer toplumlara tanıtılması dünya görüşünü, düşüncesini ve eylem tarzını sorgulamasında gerekliliktir her toplum için. Evreni kuşatan, yeryüzünü doyuran elbet bir inanıştır!.. Bu inanış bilgi bütünleşmesiyle akıl çatışmasını da beraberinde getirir. Bir kurtarıcı aramaktan uzaktır yarattığı kültür ile yaşayan toplumlar... Düzenlerini devam ettirmede üstlenilen sorumluluk yeni bir dünyaya açılmakla başlar. Öyleyse yaşadığımız yer bizim evimizdir!..

Çağdaş, aydın bireyler yetişmesinde kültürün rolü büyüktür. Eğitimi, yaşam tarzını, düşüncelerini yazınsal sanat kadar toplumsal kültüre göre de benimser, belirler. Toplumlara birbirinden farklı kılan ve kimlik kazandıran tek insan eseridir kültür. Sosyalleşmesini, birlikteliği bu kültüre borçludur. Yarınlara, değişen yönetimlere köprüdür kültür. Yapı taşıdır gelişmesinde!..

Salt şehirleriyle değil, ülke olarak insanımızla, eserlerimizle kültür ve tarih açısından oldukça zengin bir ülkeyiz. Dünya kendini bizim içimizde, ülkemizde arıyor... Tarih, gözden çıkardığı sistemin kaygılarıyla silahlanmakta. Yeni bir dünyanın denemesi için, yeni bir Tanrı peşinde herkes!.. Hızla yükselen toplumsal kopuşlar kültürel alanda da büyük kayıplara yol açmaktan öte gitmiyor. Ne yaşadığımız yere varmaya, ne de yaşamaya vakit yok!.. Sanatçıya, sanata biçilen tek değer bir arena dövüşçüsüne benzetilip kültür politikası egemenliğinde baskılayıcı tezlerle sindirmek, üretkenliğini tüketmektir. Oluşumu engelleyen sınıflar artık Vahiy değil!.. Kültürümüz nereye gidiyor?

Her kenti, şehri, ilçeleri, beldeleri kendine özgü kültürleriyle ele aldığımızda yaşadığımız ilçenin yani Safranbolu'nun, Tarihi Evleri, Han ve Hamamları, Köprüleri, Konakları, Çeşme ve Camileriyle ulusal alanda adından sıkça söz edilmesi övünç verici... Dünyanın her yerinden gelip ziyaret eden turistler büyük bir hayranlık içinde kalıyor. Gördüklerini resmediyor!..

El sanatlarında Bakırcılık, Semercilik, Yemencilik, Demircilik, Ahşap İşçiliği günümüzde sayıları az olsa da meslek olarak yapanlar ve bu yoldan geçimini sağlayanlar var. O tarihi dokunun, estetiğin korunmasıyla yaklaşık 3000 yıllık geçmiş bugünkü hâlâ yaşamakta Safranbolu'nun... Mimari açıdan dünyanın harikası diyebileceğim gözde ilçelerden biri.

Kimsenin akşamı kimseninkine benzemiyor. Hiç kimse başka bir yüz değil... Her anı başka bir yuva kurmuş kendine. Unutmamış Bağlar'dan uğurladığı Çanakkele'de şehit verdiği On İki Yağız Genci. Nasıl bir iyimserliktir, değişimdir geçmiş. Soluduğum hava ile kimler yerleşiyor içime? Apayrı bir yakınlık, sıcaklıktır duyumsadığım gezerken sokaklarını. William Butler “Her gidiş bir ayrılık değildir.” diyor. İnsan bazen kendine dönmeli!.. Uzağın gözü sükût'u hayaldir...

Ekmeği, suyu herkese yeten rüzgârın türküsü... Her evin kapısında, her adımda Kavaklar'da ki “merhabası”. Tahta pancurlarında beliren bakışlar!.. Tokmaklı kapılarından uğurlanan oğullar. Babalar, analar, sevdalılar. Ağaçlarını, ormanlarını, bağını bahçesini, her yerden, herkesten ayrı tuttuğum dostluklar. En pahallı düşünüm... Bir hüznü, bir sevinci, yalnızlığı masum. Bir de sevdası!..

Bazen sert, bazen dingin esen rüzgâr, kimi gün bir fırtına kadar hırçın. Tenimi yakan soğuğu kışın hiç çekilmiyor ama, bahar geldiğinde muştulanan yeşillik tarifsiz denecek kadar cömert. Filizlenen çiçek sabırsız... Pür telaş yaza hazırlanan kadın!.. Serin gecelerini özlediğim yaz aylarını buluta fısıldayan dudak... Kış günlerinde ekme kırıntıları ile beslenen serçeler. Genç kızların kınasını yakıp uğurlayan eller. Yaşmağı çözülen kadınların yüzünde gördüğüm öykünün kahramanı hep bir sevda. Bağlara çıkan yolları düşlemek sonra... Bir yaradan bakabilene!.. Bir sandığa sığın ömür... Heyy!..

Üzümlerin diyarında türkülerle uyanmaktan kaç kez vazgeçtim. Kaç evi yarılardım cumartesileri. Eskiye ağırlamaktan kalan, gecedan ayrılıp gelen pencereye uzanıp ışılan şu sabah. Hiçbir yerde böyle uyanmak mümkün değildir kuş sesleriyle. Kimselerin kullanmadığı kapılardan bihaber değil başka kapıları açanlar... Taş kaldırımlara yağmur yağarken kim bilir hangi sevdalının ayakları ıslandı? Hangi dar sokaklarda gölgelenen yüzler gülümsedi? Tenleri buruşmuş yaşlıların kırışık alınlarına yerleşen zaman hep bir göz. Hoş bir sadâ. Ne hüzdür solan renkler!.. Giden mevsimin söylediği türkü oyalır durur dünyayı. Yeryüzü hafiflemiştir artık...

Her ağacı, her yaprağı, her sokağı tanıdık bana... Gümüş Deresi'nden akan su kim bilir kaç yıldır dağa taşta akıyor? Su izlerine batmış serçeler çoğalıyor ha bire. Hıdırlık gölgelenen insanların dinlence yeri. Ya çocukluğunu bulamayanlar!.. “İnsan zamanda değil, zaman insanın içinde yaşar...”mış. Henri Bergson böyle diyor!.. Burada yaşamak da öyle.

İşte bu güzel Safranbolu'nun kendine özgü, “Aç Kapıyı Ben Geldim”, “Bir Gider Beş Ardıma Bakarım”, “Güvercin Uçuverdi”, “Yeşil İpek Bükene” başlıca türkülerinden birkaçı. Aslında şehirleri, ilçeleri, köyleri ayaklandıran türkülerimiz bana hep gurbeti çağırıştırır. Unuttuğum sesler yakın gibi geliyor bazen. Yüreğimin duvarlarına vura vura boşalan gözlerin yağmurları öğreniyor beni... Düşlerinde sayıklayan, uykusu kaçan gözlerle sürüklenen güz... Bahçeleri bekleyen ağaçların, çiçeklerin, kırların tüm doğanın yeşil giyişi ile şenlenip değişiverir zaman. Allı pulludur birliktelikler. Birdenbire çılgınca dans eden o güzelim renkleri görmek nefessiz bırakıverir beni.

Ömür, çılgınlıkları seven yolcuları iyi bilir. Bir taşın etrafında oyalanmak noktası konmayan hikâyelerden ibarettir. Hıdırlık'ta, Yörük Köyü'nde, Gayza'da, Bağlar'da bir başına yol alır giden gün. Ve akşamın sancısına hazırlanır gece!.. Kırılmış bir gülüş ağırlığını çeker süzülüşü yürekten. Hafifçe serilir korku veren gölgelere. Eskitemediği umutlar geçer gider!.. Bir kâhin yeniden değiştirir kâğıtlarını.

İnsan da tarihtir bir yerde; yaşadıklarından mesul olduğu kadar yaşayamadıklarından benzer depreme. Örtüdüğü yasalarıdır... Varoluş nedeni bir roman kadar... 17 Aralık 1994 yılında UNESCO tarafından Dünya Miras Listesi'ne alınan Safranbolu, “Dünya Miras Kenti” unvanı ile tescillenmiş oldu. Büyük kazanım turistik ilçemiz için. Topluların kendi kültürlerini tanıtmakta gerekli çabayı gösteren, kültürene sahip çıkan yöneticilerin, vatandaşın birlikteliği büyük ölçüde sağlandığında yapılamayacak, aşılamayacak engel yok. En büyük payda yine vatandaşın ağırlaşan omuzunda. İzini sürdüğü heyecanların yıllar yılı kıyameti olmuş. Tükenmemiş dikenlerin acısında. Saksıda büyüyen çiçeklere benzemiş kırılğan ve ağlamaklı...

BİZ SİZİN NEYİNİZ OLMADIK

Biz sizin deniziniz de olurduk
Azıcık daha kalsaydınız
Güle uzanan elleriniz
Hazır giyim anılardan uzakta
Kapılmazdık düz paça selamlaşmalara
Beğenilmeyi bekleyen sayfalarınızda da eğlenirdik
Avuç avuç içtiğiniz olurduk Hasan Boğuldu'da

Önlüğünüzün cebine sarı bir masa topu dadansa
Raketi elinde bekleyen ilk çocuk olurduk

Mehmet KARACA

YOL VE İP

İp istasyon içlerinde kırıldı
daha bağlanacak neler vardı: göğün karnı
elmanın üzerini yalayan diş izleri
kafesi camlara çıkartmaktan geliyordum
perde nakışında aksayan elimle
ilk yol ağzında sancısı ışıkların
gümüş serçeler döküyorum durmadan
kapılara koşuyorum, kollarında tunç keşiği:
tavana tuhaf giysilerle çıkmış evlerin kamburundan
uzayacak nemi, cılız nehirde bir sevinç
geçerken içime hep bir kök salacaktım böylece
süs havuzlarının renginde kuğu şaşkınlığı
bir yandan yola dal, dala kuş çıkaracaktım

ağzıma kilitler örülü, çelik kilitler
balkonları tanımaktan geliyordu çatlayan damağım
bu ipten işte, alınma çekilen işaretler
bu elime kurtlar inerdi diğeri tutsa onu
köyü kalabalığıma aldırmaştım (!) cebimde elma tohumları
durakları yırttığımda ılık camlardan
onları da güvercin bölüklerine okuyacaktım
konuşabilseydim hantal yapılar gezmesinde bir söz
kendimi kirece bulayacaktım sonra fırçanın titrekliliği
tüm bedenimi duvara taşıyacak ter nöbetlerinde
kabuğumu ikinci sonlarına attım
döktüm tünel duvarlarını
başımın bölüğü koridor ıssızlığından
şimdi dev ordulara kalkacaktım

yol bitti
karanlık kumaşı belimde oyaladım
ipi bileklerime doladım kuşku başları dönünce
ardımdan karga sürüsü olarak kalkan trenle
kangren bir ömrü uğurladım
şimdi bana bir makas!
göbeğimi yeniden kesmeye uyandım.

İşte bir başka ilçe!.. Yıllardır kültürüne sahip çıkan, düzenlediği etkinliklerle adından sıkça söz ettiren Devrek. Devrekliler!.. Her yıl düzenledikleri Uluslararası Baston ve Kültür Festivali'nin 29 Mayıs-2 Haziran 2013'te 28. yılını kutladılar. Ben de dahil olmak üzere birçok şairi ve ressamı da konuk olarak ağırlayan 29000 nüfuslu bu küçük şirin ilçenin belediye başkanı sayın Mustafa Semerci, Başkan Yardımcısı Çetin Bozkurt, Kaymakam Cem Afşin Akbay, Ankara'dan gelerek bizzat katılan Adalet Bakanlığı Adli Sicil Ve Genel İstatistik Müdürü Yüksel Kocaman etkinliği renklendiren isimlerdi. Yine etkinliğe emeği geçen Devrekliler Gazeteci Şair Yazar İbrahim Tığ, Kaypaklı'nın sahibi M. Naci Kocabıyık, Gazeteci Celal Ş. Telci, Araştırmacı Hamit Kalyoncu, Şair Mithat Yaban, Ressam Orhan Kurmalı, Erol Sarıal, Ayhan Alaz.

Bir yere, bir insana bağlanan: Yaşamın arasında kalanlar... Yüreğinin merdivenlerine ne çok düşmüştür. Küsüp gitmiştir bir öpüşün sıcaklığı!..

Dönüş yolunda bu güzel yürekli insanları düşündüm. Anadolu'nun bağrında bir tohum ekip onu yeşertmeye, büyütmeye çalışan, yorgunluklarını insan sesiyle unutan vefakâr, kadirşinas dostları. İnsan sesi ne kadar çok çoğalırsa o kadar azalıyor karanlık. Aydınlığın haritasını çizen, üfleyen soluklara gözlerini kapatanlar elbet uyanacak... Kendi yangınlarını hızlandıran rüzgâr esmeyecek gün gelip!.. Ne demişti Bejan Matur, "Her kadın kendi ağacını tanır. Uçtum o gece. Karanlığın girmeye korktuğu şehri seçtim. Gölge olmayınca ruh yalnızdı."

Yükseklik kimine göre tepeden seyretmektir dağları... Kimine göre de yalnızlığı soymaktır bir ağacın yapraklarında. Kimi de şikâyet eder duyduğu sestem... İnsan kendi sıcaklığında yanmadıkça bilemez içinden öldüğünü. Bir kültürün, sanatın ölüşü de aynı insana benzer. Tarihi dokusunu, içinde barınan toplum koruyamadıkça yok olmaya mahkûmdur. Yenilenmek hem kültür açısından, hem insan açısından ihtiyaç ve gerekliliktir. Yetiştirdiğimiz çağa borçlu geldiğimizi anlatır minarelerdeki salalar... Kimselerin kullanmadığı adları defterden silendir sürgünü başlatan. Kim örtebilir gözlerimizdeki bulutu?

Bir yerde yenilendikçe kendini öğrenir insan. İçinde bir yerlerde açık bıraktığı kapılara, kırılan camlara rastlar. Başka yaşamların kendine öğrettiklerini düşünür. Ayaklarına batan dikenler daha bir acıtır. Kendine teğeller her öyküyü... Büyülenmişcesine sokakları bekleyen serçelerin, kırlangıçların göçünü seyrederek. Gün gelir kendi göçünü hazırlar!.. Bir arada sıkışıp kalan aslımızdır ve ona dönmek hiçliğimizi yeniler. Sessizliğimizi anlamayan, yaralarımızı karıştıran eller. Bizden çok sürgün müdür? Dokunduğumuz her şey bize ait değilse, kim ne kadar nereye aittir? İşte en güzel sözü "Biz sevinçlerimizi ve hüznümüzü onları yaşamadan çok önce tercih ederiz" diyerek Kuzey Lübnanlı şair Halil Cibran söylemiş... Usumuzu sulayan kitaplar, türküler!.. Sevdalar, acılar. Sevinçler yine kendi tercihimizdir. Yırtık yerlerini dikerek onardığımız ömrü genç tutmak kimin elinde? Kim bilir sesimizdeki yorgun kırgınlığı, şu payımıza düşen miras kaç ölümden sonrasındır? Bir bıçağın kaç yüzü olabilir ki? Birbirini hiç dinlemeyen yüreklerin sömüren yalnızlığı... Herkesin kullandığı gün gibi zaman. Kuşlar!.. Ahh kuşlar kadar süzülebilsem mavi gökyüzüne. Kaçabilsem bakışlardan. Mektuplar yazsam, sayfalarca.

Ben döne dolaşa içimde gezinirken ancak fark ettim zamanın da bir intihar olduğunu. Yolun karşı tarafından gelip yanımızdan geçen otobüsün yolcuları kendilerini bekleyen dostlarıyla kucaklaşıırken Safranbolu yeni konuklarına hazırlıyordu kendini. Bense, sevdiğim insanı uğurladığım gün dökmüşüm bakışımı yere. Başka bir dağılmamış rüzgârdaki... Gün dönümüymüş meğer!..

YALNIZIN

kırılmayan ve sıkılmayan
şiiirde en dingin ekol yalnızlıktır
direngen.

bir akrep öpüşüdür saklı durur defterimde
zulalanmış tonlarca ağrı
ve tüketilmiş onca parkta
haritası özene bezene çizilmiş yokluk anakaralarının
binlerce sayfa uzanan ünlem işaretleri dizinidir
eskinin güne damlattığı olağan kar.

yol kapalıdır
tekerleri zincirsiz
yeryüzündeki her özlemekte aklı kalmış nostaljik
paytonların.
sureti cinai
biriktirdikleri romanstan bakaya kalmış
ve öfkeden kudurgan
mutlululuklara sobelenme şerbetlisidir
buhran.

yalnızlık direngendir
ve rövanş kollamaz
içe dökülendir.
gerim gerim gerilmiş ve kimsenin arayıp sormadığı
uzun ve yanmış sünger kokulu tatil günlerinin
takâti iyiden iyiye yok
âtil bekleyişinin
uzam şaşırılmış malulüdür zaman.
sonra ve her zaman depreşen
bir kuş ürkmesidir ki bu
ne deyim?

yalnızlık direngen.

çoğul gülüşmüşlüklerin zırhı anbean daha bir çizik
ve dostlar vardır bira içmekte toplannmış.
benimse bir ikinciden sökülüp alınmış evrenim.
öyle bir yarım ki bu, artık tamam edilse de kanayacak
öyle bir ayık gezme hâli ki, hiçbir meyden sallanmayacak.

ne deyim bilmiyorum, karşımda sırtırken öyle gaddar bir
sollanma
neyi suçlayım seçemiyorum, neliğini unutmuşken mazaretler
her sabah aynı yerde dikiliyorum ve eğilmiş halici içiyor bir
köpek
her sabah aynı gurbet, aynı garabet, hep aynı ilâçlar ve küfür
yükseliyor karnı ağrıyan göğe birbirinin bir tekrarı
stencillerim
tüm karakterleri karton Fransız filmlerine benziyor daha
hikâyem
akışım parça parça, senaryo hep yüzeysel, sekanslarım
ritmsiz.

şiiirdir işte bu yalnızın,
yalnızlık sarı ışık.
daha ne deyim?

TENİ SARI ADI ESMEER

canımı sıkıyor akşamın dürüstlüğü

her yer esmer yanığı

şehir tanımları yağmurlu yüzü
birbirini tanımayan acılar birikmiş
okuduğum her kitaba ayrıç İstanbul

teni sarı adı esmer
yirmi yıl borçlandığım çocukluk
cerraha bakar gibi bakıyorum ağzına

hangi ırmak yıkar aramızdaki
pası
hangi kuyu çağırır aramızdaki
derinliği

doğu olamamanın ilmini kim
öğretecek bana

yazım hayır
şehvetim dağlardan
açlığıma kadının alevini koyan
kıskançlık hayal etmiş
acınacak
içi boş

esaretim hayır
fare fakı hayatım
alnım tüm bereketsizlik

tenindeki rengin kurallarını açıkla
adın evim olsun

ölüm için olgunlaştığım
yaşam için küflendiğim
yaşlardayım

türüz otu kokusu
bıçak darbesi günler
vakitsiz vuslat
tırman, dolan ruhumu

bin vaadin ihanetini taşıyor sokaklar
tanrı ezberi bozan
umutsuz güzellik

bakışlarında kurutacak
sessizliğe yer arıyorum
mahallenin en eski avlusunda

BİR PENCERELİK KELİME

Günlerden mutluluğa kaç arşın mesafede olduğu kestirilemeyen takviminin sıradaki yaprağındayız. Durgun, donuk ve altındakilere aldırılmaz bir gök renginin başına buyruk diyarındayız. Erken vakit uyanıyor, gözlerimizi nereye açtığımızı anlayana dek anlamsızca bakıyoruz, alnımız üstünde değil de gri aydınlık sızıntılı bulutlar arasındaymış kadar yüksek tavana doğru. Doğrulup tüm bir ömrün ifadesi saydığımız pencereye yöneliyor ilk adımımız. Ardından bakabildiğin bir pencerenin mevcudiyeti önemlidir, hem şeffaf hem de düşe fırsat tanıyacak bir aralık yaratan. Zira aidiyet ya da azat olma onunla kimlik bulur. Şimdi ayaklarımızın dibinde boyumuzu ikiye katlayan şu koca çerçeve, kısa, devrik ve seslerinin çok ötesinde bir dize gibi sır.

Öyle esaslı bir anlamı var ki payımıza düşen camın... Burada, yani yolun her şeye aynı benzerlikte ve eşit yakınlıkta olduğu hayatın bu işaretlenmemiş noktasında, daha önce geçmiş miydik diye defalarca dönüp durduğumuz ve her yanı tanıdık görünüp hiçbir yanı hatırlanmayan bu tarifsiz adreste, ardında durduğumuz geniş bir pervaz ayrıldı adımıza. Perdelerini yaslıyoruz her iki kenarına ve işte günümüz aydınlıkla buluşuyor. Ne köhne sokak, ne tek tük ayak izleri, ne rüzgârı açık eden ağaç gölgesi, ne göz göze duran sandalyeleriyle bir balkon, ne kurumuş tarla, ne kullanılmayan arsa, ne karaltısıyla boğan bir bina, ne gürültüsü müptela eden tren geçidi, ne türlü gelip gideniyle bir dükkân, ne rengârenkliğinin sesi duyulan okul, ne usul usul akan nehir, ne kiri pasıyla müsemma çöp arabası, ne mis kokulu ihlamur bahçesi yok odamızın dünyaya açılan gözünde. Işığımız apartman boşluğundan doluyor. Nirengisi kayıp bir ömür için nasıl da hoş bir metafor... Milyon yıllık evrenin tekrarına işaret edip avuntu olacak bir karşı pencere bile değil enginliğimiz, boşluğu sınırlayan bir duvar.

Açıp her iki kanadını birden, gecenin kekreleşmiş havasını boşluğun oksijeniyle takas ediyoruz. Günümüz boşluğun içinden yeni serin nefesler çekiyor ciğerlerine. Yıkılan yüzümüzün aynadaki aksi berraklaşmasa da seviyoruz her sabah yenileriyle tanıştığımız şakaklarımıza düşen akları. Herhangi bir hissin temsilcisi olacak tek bir kelimenin yansımaları bulma isteğiyle daha bir dikkat kesiliyoruz aynaya ve kırık bir affin tebensümüyle uzaklaşıyoruz. Sonrası bir ekmek, bir su.

Bazen üstümüze kalın bir fermuar çekip, kulağımıza uzağın seslerini misafir ederek uzun merdivenlerden iniyoruz, pencereyiz bakmadığı dünyaya doğru. Yüzeyine görüntümüzün değdiği her yerde hep o bir kelimeyi arıyoruz. İster acı, ister memnuniyet, ister mutsuzluk, ister keyif, ister keder, ister neşe, ister hüznün, ister özgürlük, ister yalnızlık, ister özlem, ister nefret, ister gurur, ister pişmanlık... Bir tek kelime. İçimiz, harflerin cenneti ve cehennemini bekleyen mezarların sükûnetinde. Yalnız iki sesin yan yana gelişi için aranıyor ruhumuz. Bir tek 'AH' misal, üzgünlüğün kalesini dikmeye yeter. Yahut tek bir 'SU' aman dileyip ayaklandırır mücadele. Lakin bedenimizin hiçbir toprağında duyguya tekabül eden kelime kutsallığından izlere rastlanmıyor. →

ZAFİRAN'DA

hep bu mevsimde süpürür beni
çöpçüler süpürge çalı

yorgun şehrin solgun parklarında
yapraklar kuru sarı

yitik sözcüklerle dolu
sevda boşlukları

tok satıcı sokak başlarındaki
köfteci helvacı bozacı

ah şimdi Cinozoğlu'yla Arasta'da
iki şiir arası mangalda kahve molası!

Harflerin kabristanında dua eden yarı yas yarı ümit gibi gözlerimizin altındaki belirginleşmemiş çizgiler, alnımızdaki kıvrımsız duruş, dudaklarımızı ne aşağı ne yukarı bükmeyen yerleşik kabul. Böyle tekdüze bir resmigeçit şeklinde dolaşyoruz sokaklarda.

Geçmişe saygısından parlayan, her daim bayram arifesi paklığında, durmadan kendine özgü makamıyla eşliği zor bir ezgi mırıldanan, evrenin hızına sırtını dönmek için vefasının asaletinden başka bir şeye ihtiyaç duymayan sakin bir masal perisi dokumuş sanki adımladığımız kenti. Yabancı değiliz birbirimize. Oysa herkes hiç olmadığı kadar el bir diğerine. Kaybolmayız bu şehirde belli, kapılmayız da akışına. Bazı mayalar tutar ya birbirini sade öyle. Her bir sütununu, kenar köşesini koruyup kollayan özen, nasıl uzak düşebilir ki paramparça edilmiş özverimize? Lakin yolun sonunda simamıza bir kelime nakşedebilir mi bilinmez.

Kâğıdın tükenmez sevdalılarıyla birkaç kelam edip dünyayla münasebetimizi kâfi bir virgül ardında bırakıyoruz. Omuzlarımıza bir de yorgun çöküklük ekleyip geri dönüyoruz. Daha bir yavaş çıkıyoruz uzun merdivenleri. Varıp boşluğu hapseden duvarımızın resmine, karanlığımı örtüyoruz yeniden iki yanından. Akşama erişince, ardında ne olmasını umduğumuzu düşünerek o pencereyi düşlüyoruz. Bir kelime düşse düşlerimizin bir yerine, camın ardı sonsuzla dolacak biliyoruz. Yalnızca bir kelime... Bizi ayırıp ben yapacak, seziyoruz. Geceye itimat ederek bir güne daha kapanıyor gözlerimiz. Bugünü de birlikte kaybediyoruz biz, aynalara yansımayan ben ve aksim.

Bazı büyük plazaları; rahat rahat teşaşür ya da defî hacet yapılabilen parasız, temiz tuvaletlerinden dolayı seviyorum. Eskiden: sona ermekte olan bir tarihten simge yerine, bir de kitap satış reyonu varsa, kadayıf kaymaklanmış gibi oluyor.

OLMAZDA OLAN

1/
yanakta süzülen gözyaşı büyüdüğü
iki dudağın arasında
bir feniks yumurtasına dönüşür
ve büyüsunü bozar kırılırken
porselen gülüşlerin

ağulanan zamanın panzehiridir isyan

2/
buyurgan tavrıdır
rıza zayıfladıkça
şiddete başvurma eğilimi

diktatör dedim evet

3/
kutsal olduğu söyleniyor devletin
bu yücelik
öz çocuklarını öldürttüğü için herhalde

4/
hileli zarlarla
bir yüzü yaz
bir yüzü kış
gelen günlerinde de sonbaharın
bir şey değişmedi
meydanlardan yükselen sese kulak ver
daha daha alçal
alçalacağın yer-

evet diktatör dedim

5/
yetmez ancak
nedir
bir serhildan hitabının ilk cümlesi de olabilir
yasak barikatlarına yüklenirken
bir halkın son hamlesi de

6/
paket bir ambalajdır nihayet
serdiğin örtü kefenin olacak
diktatöre diktatör denir
dedim evet

boşluğu kurcalamasından iyidir
evrensel dişlerine değmesi dilin

7/
anlaşılmaz olur elbet
camın arkasında
ağzlarını açıp kapatırken
akvaryum balıklarının söylediği
ama kim diyebilir ki
akıntıda tutunmak önemli değil →

ANIMSADIK

Unutmamızı istediler.
Hiç konuşulmasın istediler
O güzel günlerden
İnsanın insana dal gibi ağaç olduğu.

Kırdılarsa gölgemizi,
Birbirimizin omuzlarına düşen
Onu anımsayalım istediler.
Durmadan gelecekte söz eden
Rüzgârlarımızı değil.

Şimdiye kadar hep
“Biz ne söylüyorsak o” dediler.
-Söylediler de.-
Bizse birbirimizle
Yaprak hıştırtısıyla konuşmayı öğrendik.

O zamanın geldiğine inanmadılar.
Aslında inanıyorlardı Allah'a.
Dillerini bulup öğrenenlerse
-Kıyamaz, diyordu
İnsan hayata.

Anımsadığına inanmadılar
“Ne söylendiyse yapacak” olanların.

Umudun yürekten ve kitaptan çıkıp
Sokağa gelişini anımsadılar.
Taze bir ekmek gibiydi sabah.
Anımsadığını gördüler
Ellerin hep ellere yakıştığını.
Çok korktular.

Ve hiç öğrenemediler:
-Elleri ellerine yakışanlara-
“Biz ne diyorsak o” demeyeceksin

8/
evet diktatöre diktatör dedim

ne yani
modern şiir
yas tutar fakat
ölümün arkasından konuşamaz mı
bir çağ ölümünün
hem de haritada parmağımı nereye koysam
isyanın başkenti yokken

GEZİ ŞARKISI

Diren ağaç
Senin şarkın
Hiç bitmesin.

*

Bulutları çağır
İnsanlar gelmeden
Ve fırtınayı.

*

Bir kokun kaldı
Bir de yeşil yapraklar-
Ey kesik ağaç.

*

Kimsesiz dal
Kimin için
Döktün yapraklarını?

*

Düşen yapraklar
Gözyaşındır
Başka bir şey sanma.

*

Bilirim de unutmam-
Anne
En güçlü ağaçtır.

Onur Behramoğlu
“Asit ya da İksir” - 2. Baskı

•
Yaprak Öz
“Şiirli Müzik Kutusu”

•
Gökçenur Ç.
“Söze Mezar”

•
Bülent Karşoğlu
“Hiçlik Kulesi”

•
Yaprak Öz
“Bir İki Üç Gökyüzü”

•
Ogün Kaymak
“Düş/Görümlüğü”

•
Yeşim Ağaoğlu
“Sana Şiir Yazmasam Olur mu?”

•
Kadir Aydemir
“Dikenler Sarayı” - 2. Baskı

•
Gökçenur Ç.
“Sırtında Bunca Sözcükle”

•
Efe Duyan
“Tek Şiirlik Aşklar”

•
Katerina Ilopoulou
“Bay T.” Çeviren: Gökçenur Ç.

•
Onur Behramoğlu
“Senden Öğrendiğim Şarkılar”

•
Uğur Aktaş
“Kendi ile Ben”

ŞİİR KİTAPLARIMIZ KİTAPÇILARDA

Enver Topaloğlu, Nihat Ateş, Savaş Çekiç, Hakan İşcen,
Kadir Aydemir ve Gökçenur Ç. yeni kitaplarıyla
yakında Yitik Ülke’de...

ÇİZGİSİZ

aynı kafeste
bir çift muhabbet kuşu
nicedir suskun

kedi yavrusu
bonsainin yanında
sanki leopar

beyaz fareler
deneylerde eşitlik
istiyor artık

bu kış da karlar
bıkmamış akça renkten
cılgnlık işte

issiz akvaryum
değiştirdim suyunu
gözyaşarımla

yıldız avlarım
uçurtma günlerinde
levrek yerine

ölü balıklar
yükünü atmış gibi
zorlu hayatın

dağın ardında
tünel açan işçiler
eski hükümlü

büyür çocuklar
yontulan sevinçlerdir
zamana tortu

çıkamaz sokaklar
belleğimse labirent
geçmişe yolcu

BARBUNYA PİLAKİ

Hafta haberleri olsaydı şu medyada
şunları duyacaktık belki de aynı anda.

Leyla Erbil bırakıp gittiğinde kitaplarını
ardında kıskandıran bir ömür kaldı.
Tuhaf erkekler
Ve tuhaf kadınları dünyanın.
Üç başlı ejderhalar.
Gecede cüce kalan zihin kuşları.
Pembe kurdeleli aşk mektupları.

On iki yıl dayandı lenfomaya Sert Osman
yollara bıçkın şoför, Ersun'un ağabeyi.

Bir güzel yazar öldü, bir de taksi şoförü,
kim bunlardan haberi, dünya yine dönüyor
gamsız eskisi gibi.

Gelecekte endişeli geceye not olanlar
daha dün yazarının pamuk kedisi öldü
ölümü büyütüyor gözlerinde sahibi.
Oysa çizme alırdı, masal bulurdu ona
masalı kalmayanın anlatanı olmaz ki!

Bir gûna ağlamasın istiyorken analar
dökülmedik yaş kalmıyor ülkenin her yerinde.
Onca insan mahpus olur ölü geçmezse ele
bilmem hangi yasayla, kanlı terörist diye.
(Elbette ki yatsınlar, kan içenler, vampirce.)
Ah! çelişkiler ülkesi ! yargıya sığa çeken
ona bağlar umudunu adalet olsun diye.

Ortadoğu haritası cetvellenir bir gece
savaşlar artık günün olağan gailisi.

Yurttan sesler haşlıyor açıp pencereleri
tencereye vuranı vuruyorlar muhbire.
Anlaşılmaz oluyor yaşananlar Gezi'de.

Tükeniyor anlamlar insanlık sözlüğünde.
Ölen öldüğüyle kalıyor yine
kalan sabrın ecriyle.

Hepsi hafta gündemine nokta bile olmuyor.

Ben barbunya ayıklıyorum beneklisinden
yaşamaya alışıyorum, emeklisinden.

Gebze, 23.07.2013

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Garanti Bankası Mudanya şubesi (1050) Hesap No: 6989317 IBAN: TR 35 0006 2001 0500 0006 9893 17
Yayın Adresi	: Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA		
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer – BURSA)		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

